

Vienotā spēka Eiropas patents

Publicēts: 16.11.2020.

Atjaunināts: 28.03.2022.

Eiropas Savienības ietvaros iesaistīto dalībvalstu starpā ir panākta vienošanās par vienotā spēka Eiropas patenta piešķiršanu, kas pēc nepieciešamo juridisko procedūru īstenošanas iesaistītajās dalībvalstīs pastāvēs līdzās nacionālajiem patentiem un klasiskajam Eiropas patentam.

Vienotā spēka Eiropas patenta būtība:

sāks darboties pakāpeniski tajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas [ratificēs starptautisko nolikumu par Vienoto patentu tiesu](#), ar galamērķi aptvert visas Eiropas Savienības dalībvalstis;

būs pieejams „vienas pieturas aģentūrā”, jo to [centralizēti piešķirs Eiropas Patentu iestāde](#) un tam nebūs nepieciešama turpmāka apstiprināšana katrā dalībvalstī;

iesaistītajām dalībvalstīm izveidos vienotu un specializētu tiesvedību patenta jautājumos, tādā veidā novēršot nepieciešamību dublēt tiesvedības procesus dažādās iesaistīto dalībvalstu tiesās un vairojot juridisko noteiktību. Tiks novērsts risks, ka vairākos paralēli noritošos tiesas procesos var tikt pieņemti atšķirīgi lēmumi;

pateicoties mašintulkošanas pakalpojumiem, kuri bez maksas būs pieejami tiešsaistē, tiks nodrošināta patenta informācijas izplatīšana Eiropas Savienības valodās.

Papildu informācija:

[Dokumenti](#) (EN, DE, FR)

[Vienotās patenta tiesas izveides nolikums](#)

[Vienotās patenta tiesas izveides nolikuma ratifikācijas progress](#)

BIEŽĀK UZDOTIE JAUTĀJUMI PAR VIENOTĀ PATENTA PAKETI UN VIENOTĀ SPĒKA EIROPAS PATENTU

I. Vienotā spēka Eiropas patents

1. Kas ir Vienotā patenta pakete?

Vienotā patenta pakete sastāv no trim elementiem:

regulas, kas izveido vienotā spēka Eiropas patenta ([Eiropas Parlamenta un Padomes regula \(ES\) Nr. 1257/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi](#));

regulas, kas nosaka valodu režīmu, kas piemērojams vienotā spēka Eiropas patentam ([Padomes regula \(ES\) Nr. 1260/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, ciktāl tas attiecas](#)

[uz piemērojamo tulkošanas kārtību](#));

starptautiska vienošanās starp dalībvalstīm, kas nosaka vienu specializētu patentu jurisdikciju [Vienotās patentu tiesas izveides nolīgums](#); skat. arī [Vienotās patentu tiesas izveides nolīguma ratifikācijas progress](#)).

2. Kāda ir vienotās patentu paketes būtība?

Vienotai patenta paketei ir 4 galvenie elementi:

tā izveido vienotā spēka Eiropas patentu ar vienoto aizsardzību iesaistīto Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā;

vienotā spēka Eiropas patents būs pieejams „vienas pieturas aģentūrā”, jo to centralizēti piešķirs Eiropas Patentu iestāde un tam nebūs nepieciešama turpmāka apstiprināšana katrā dalībvalstī;

tā iesaistītajām dalībvalstīm izveidos vienotu un specializētu tiesvedību patentu jautājumos, tādā veidā novēršot nepieciešamību dublēt tiesvedības procesus dažādās iesaistīto dalībvalstu tiesās un vairojot juridisko noteiktību. Tiks novērsts risks, ka vairākos paralēli noritošos tiesas procesos var tikt pieņemti atšķirīgi lēmumi;

pateicoties mašintulkošanas pakalpojumiem, kuri bez maksas būs pieejami tiešsaistē, tiks nodrošināta patentu informācijas izplatīšana visās Eiropas Savienības valodās.

3. Kas ir patents?

Izgdrojums ir aizsargājams ar patentu jebkurā tehnikas jomā, ja izgdrojums ir jauns, tam ir izgdrojuma līmenis un tas ir rūpnieciski izmantojams. Patents aizsargā veidu, kā lietas darbojas, ko tās veic, no kā tās ir izgatavotas, kā tās tiek izgatavotas. Patentu pieteikumu var iesniegt ikviens – gan fiziska, gan juridiska persona.

Estētiski risinājumi, matemātiskās metodes, datorprogrammas u.c. netiek uzskatītas par izgdrojumiem, jo tiem nepiemīt tehnisks raksturs. Lai izgdrojumu uzskatītu par jaunu, ir svarīgi, ka tas nav tehnikas līmeņa daļa (tehnikas līmenis ietver jebkuras zināšanas, kas ir publiski pieejamas rakstveidā vai mutvārdos, ir publiski lietotas vai izpaustas jebkurā citā veidā pirms patenta pieteikuma datuma).

Patenti veicina izgdrotāju darbību un valsts rūpniecisko attīstību, nodrošinot izgdrotāja un patenta īpašnieka tiesību aizsardzību.

Patents sniedz tā īpašniekam tiesības aizliegt citiem izgatavot, izmantot vai pārdot izgdrojumu. Jāņem vērā, ka bieži pirms ar patentu aizsargātā produkta komercializācijas ir nepieciešams iegūt kādu nacionālo atbildīgo iestāžu atļaujas attiecīgā produkta komercializācijai.

Parasti patenta īpašnieka izņēmuma tiesības komerciāli izmantot izgdrojumu ilgst līdz 20 gadiem no pieteikuma iesniegšanas datuma, ja patents tiek uzturēts spēkā, regulāri maksājot uzturēšanas maksas. Jebkuram citam, kurš vēlas izmantot izgdrojumu laikā, kamēr tas ir aizsargāts ar patentu, ir jāprasa atļauja patenta īpašniekam un potenciāli jāmaksā licences maksa.

Apmainā pret šīm izņēmuma tiesībām 18 mēnešus pēc patenta pieteikuma iesniegšanas tiek publicēta informācija par to, kā darbojas izgdrojums. Šajā gadījumā zinātniskā vai teorētiskā zinātība (know-how) tiek padarīta publiski pieejama, kas ļauj citiem izmantot šīs zināšanas, piemēram, savā pētniecības darbā. Patenta spēkā uzturēšanas maksa parasti ar laiku palielinās. Tas nozīmē, ka pilnu to iespējamās darbības laiku spēkā tiek uzturēti tikai komerciāli veiksmīgākie patenti. Pēc 20 gadu laika perioda patenta darbība izbeidzas.

4. Kas ir Eiropas patents („klasiskais” Eiropas patents)?

Pašlaik izgdrojumus Eiropā iespējams aizsargāt:

ar nacionālo patentu, kuru piešķir atbildīgā nacionālā iestāde (Latvijā – Patentu valde). Aizsardzība, kuru nodrošina nacionālais patents, ir ierobežota ar attiecīgās valsts teritoriju;

ar Eiropas patentu, kuru piešķir Eiropas Patentu iestāde.

Eiropas Patentu iestāde ir [Eiropas Patentu organizācijas](#) struktūrvienība. Eiropas Patentu iestāde atrodas Minhenē, tai ir filiāle Hāgā. Eiropas Patentu organizācija ir starptautiska organizācija, kura apvieno 38 dalībvalstis (27 Eiropas Savienības dalībvalstis un 11 citas valstis Eiropā). Organizācija tika izveidota 1973. gadā pēc Eiropas Patentu konvencijas parakstīšanas.

Eiropas Patentu konvencija nosaka vienotu procedūru patentu izsniegšanai tās dalībvalstīs. Pamatojoties uz vienu patenta pieteikumu, kas sagatavots vienā no trijām oficiālajām Eiropas Patentu iestādes valodām (angļu, franču, vācu), var iegūt Eiropas patentu.

Tomēr piešķirts Eiropas patents nenozīmē, ka tas būs spēkā vairumā Eiropas Patentu konvencijas dalībvalstu. Patenta pieteicējam ir jāizvēlas valstis, kurās viņš vēlas iegūt aizsardzību, un šajās valstīs īsā laika periodā pēc Eiropas patenta piešķiršanas patents ir jāapstiprina. Prasības Eiropas patenta apstiprināšanai katrā valstī var atšķirties. Piemēram, patenta īpašniekam būtu jāmaksā maksājums nacionālajai patentu iestādei, jāizpilda dažādas formālas prasības un jāsniedz patenta tulkojums konkrētās valsts nacionālajā valodā.

Eiropas patenta tiesiskais spēks Latvijā aprakstīts [Patentu likumā](#).

Lai iegūtu vienotā spēka Eiropas patenta aizsardzību, Eiropas patenta īpašniekam, ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc Eiropas patenta spēkā stāšanās, ir nepieciešams pieprasīt Eiropas Patentu iestādei vienoto patentu. Eiropas Patentu iestāde to reģistrēs "Vienotās patentaizsardzības reģistrā", kas ir daļa no Eiropas Patentu reģistra. Vienoto patentu līdz tā darbības beigām (vēlākais – 20 gadus no patenta pieteikuma iesniegšanas datuma) administrēs Eiropas Patentu iestāde.

5. Kas ir vienotā spēka Eiropas patents?

Vienotā spēka Eiropas patents ir papildu izvēle uzņēmumiem vai izgudrotājiem, kuri vēlas iegūt patenta aizsardzību Eiropā līdzās nacionālajiem un „klasiskajiem” Eiropas patentiem.

Vienotā spēka Eiropas patenta pieteikuma iesniegšanas procedūra līdz patenta piešķiršanai būs tāda pati kā „klasiskā” Eiropas patenta gadījumā. Pēc piešķiršanas Eiropas patenti iedalīsies divās kategorijās.

„Klasiskais” Eiropas patents ir jāapstiprina katrā valstī, kuras teritorijā tas ir izsniegts. Tam būs tāds pats spēks kā nacionālajam patentam, kas piešķirts attiecīgās valsts teritorijā, tomēr no patenta izrietošo tiesību īstenošana šajās valstīs var būt atšķirīga atkarībā, piemēram, no tiesvedības, kas norisinās šajās valstīs.

Turpretī vienotā spēka Eiropas patents izgudrojumam nodrošinās vienotu aizsardzību tajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuras [ratificēs starptautisko nolikumu par Vienoto patentu tiesu](#).

6. Cik daudz Eiropas patentu pieteikumu gadā tiek iesniegti? Kuras valstis piesaka visvairāk patentu? Cik daudz Eiropas patentu gadā tiek piešķirti?

2011. gadā Eiropas Patentu iestādē ir iesniegti 142 810 patenta pieteikumi, no kuriem 71 904 iesniegti no Eiropas Patentu konvencijas dalībvalstīm, savukārt 70 906 pieteikumi – no citām pasaules valstīm.

Visvairāk patentu pieteikumu Eiropas Patentu iestādē iesniegts no Vācijas (26 234), tai seko Francija (9 633), Nīderlande (5 611), Apvienotā Karaliste (4 765) un Itālija (3 982).

2011. gadā Eiropas Patentu iestāde ir piešķirusi 62 112 Eiropas patentus.

Vairāk informācijas iespējams iegūt [Eiropas Patentu iestādes darbības pārskatā par 2011. gadu](#).

7. Kāda ir vienotā spēka Eiropas patenta vēsture?

Darbs, lai izveidotu visās Eiropas valstīs kopīgi izmantojamu patentu, ir veikts kopš 20. gadsimta 60. gadiem, bet vairāku iemeslu dēļ tas nav bijis veiksmīgs.

2000. gadā Eiropas Komisija izstrādāja priekšlikumu vienotā patenta izveidei. Mērķis bija izveidot vienu patentu visās Eiropas Savienības dalībvalstīs. 2003. gadā dalībvalstis politiski vienojās, bet tām neizdevās panākt noslēdzošo vienošanos, tajā skaitā arī jautājumā par tulkošanas režīmu. Pēc plašām apspriedēm 2007. gada aprīlī Komisija izstrādāja paziņojumu, kurā tika apstiprināta apņemšanās izveidot Kopienas patentu un uzsākt pārrunas ar dalībvalstīm.

2009. gada decembrī Eiropas Savienības dalībvalstis vienojās par patentu sistēmas uzlabošanu, tajā skaitā arī par Eiropas Savienības patenta galvenajām iezīmēm, izņemot tulkošanas kārtību. Dalībvalstis atzina, ka šajā jautājumā ir nepieciešama jauna regula. 2010. gada jūlijā Komisija iesniedza priekšlikumu par Eiropas Savienības patenta tulkošanas kārtību. Tomēr vienošanās par piemērojamo tulkošanas kārtību netika panākta. 2010. gada decembrī tika secināts, ka pastāv nepārvaramas grūtības, kuras neļauj ieviest šo režīmu saprātīgā laika periodā.

2010. gada 14. decembrī pēc 12 dalībvalstu pieprasījuma Komisija ierosināja izveidot ciešāku sadarbību vienotas patentaizsardzības jomā. Pēc Komisijas lēmuma arī citas 13 dalībvalstis iesniedza savus lūgumus pievienoties ciešākajai sadarbībai.

Rezultātā 2012. gada nogalē tika pieņemtas divas regulas:

regula, kas izveido vienotā spēka Eiropas patentu [Eiropas Parlamenta un Padomes regula \(ES\) Nr. 1257/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi](#);

regula, kas nosaka valodu režīmu, kas piemērojams vienotajam patentam [Padomes regula \(ES\) Nr. 1260/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, ciktāl tas attiecas uz piemērojamo tulkošanas kārtību](#).

8. Kāpēc tika ierosināta vienotā patenta pakete?

Vienotās patenta paketes mērķis ir vienotas patentaizsardzības izveidošana ar vienota spēka Eiropas patentu („Vienotais patents”) ar vienveidīgu aizsardzību tajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuras [ratificēs starptautisko nolikumu par Vienoto patentu tiesu](#). Vienotā spēka Eiropas patents būs pieejams „vienas pieturas aģentūrā”, jo to centralizēti piešķirīs Eiropas Patentu iestāde un tam nebūs nepieciešama turpmāka apstiprināšana katrā dalībvalstī.

Vienotā spēka Eiropas patents sniegs iespēju patenta pieteicējiem aizsargāt savus izgudrojumus Eiropas Savienības dalībvalstīs, Eiropas Patentu iestādē iesniedzot vienu patenta pieteikumu. Pēc patenta piešķiršanas nebūs nepieciešams to apstiprināt katrā valstī.

Šodien iegūt Eiropas patentu 27 Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā izmaksā apmēram 36 000 EUR (lielākā daļa izmaksas sastāda tulkošana un citas izmaksas, kas saistītas ar apstiprināšanu, piemēram, maksas nacionālajām patentu iestādēm un patentpilnvarotajiem). Prognozēts, ka pēc pilnas vienotās patenta paketes ieviešanas izmaksas samazināsies apmēram līdz 5 000 EUR (t.i., maksājumi līdz patenta piešķiršanai, ieskaitot pretenziju tulkošanu divās citās oficiālajās Eiropas patenta iestādes valodās).

Otrais aspekts ir Vienotās patenta tiesas izveidošana. Šai tiesai būs īpaša kompetence vienotā spēka Eiropas patenta jautājumos un pēc pārejas perioda – attiecībā arī uz visiem klasiskajiem Eiropas patentiem. Tādā veidā tiks iegūta juridiskā noteiktība (viens Vienotās patenta tiesas lēmums), un vairs nebūs nepieciešamība pēc tiesvedības vairākās nacionālajās tiesās. Tiks novērsts risks, ka vairākos paralēli noritošos tiesas procesos dažādās iesaistītajās dalībvalstīs var tikt pieņemti atšķirīgi lēmumi.

Salīdzinājumam, piemēram, Amerikas Savienotajās Valstīs un Ķīnā, darbojas viens vienots patents ar vienu jurisdikciju. Vienotā patenta pakete līdzīgi to pašu nodrošinās arī Eiropā.

II. Vienotā spēka Eiropas patenta darbība

9. Vai vienotā spēka Eiropas patents būs spēkā visās Eiropas Savienības dalībvalstīs?

Nē. Vienotā spēka Eiropas patents balstīsies uz divām regulām, kuras ir pieņemtas 26 Eiropas Savienības dalībvalstu (visas Eiropas Savienības dalībvalstis, izņemot Spāniju un Horvātiju) ciešākās sadarbības ietvarā, lai Eiropā izveidotu vienotās patentaizsardzības sistēmu. Dalībvalstis, kuras pašlaik ciešākajā sadarbībā nepiedalās, vienotajai patentaizsardzības sistēmai varēs pievienoties vēlāk.

10. Kā pieteicējs var pieteikties vienotā spēka Eiropas patentam?

Pieteicējam jāiesniedz Eiropas patenta pieteikums Eiropas patentu iestādei tādā pašā veidā, kā tas jau notiek pašlaik. Jaunais elements – kad Eiropas patents piešķirts, pieteicējs var pieprasīt reģistrēt Eiropas Patentu reģistrā „Vienotā spēka Eiropas patentu”. Šāda pieprasījuma gadījumā, kas veikts pēc piešķiršanas, patents stāsies spēkā retroaktīvi (no paziņojuma par piešķiršanu) 26 Eiropas Savienības dalībvalstīs bez jebkādas papildu apstiprināšanas nepieciešamības. Tas nodrošinās vienlīdzīgu aizsardzību visu šo valstu teritorijās. Eiropas patentu īpašniekiem būs izvēle Eiropas patentam pieprasīt vai nepieprasīt „vienoto spēku”.

11. Cik maksās vienotā spēka Eiropas patenta iegūšana, un cik līdzīga procedūra maksā pašlaik?

Pēc pārejas perioda (kura laikā vēl būs nepieciešams veikt papildu tulkojumus), prognozēts, ka izmaksas vienotā spēka Eiropas patenta iegūšanai būs apmēram 5 000 EUR. Šī summa sedz Eiropas Patentu iestādes lietvedības izmaksas, kā arī pretenziju tulkojumus divās citās Eiropas Patentu iestādes lietvedības valodās.

Pārejas periodā, kas nebūs ilgāks par 12 gadiem, prognozēts, ka izmaksas būs mazliet augstākas – apmēram 6 500 EUR. Šajā summā ir ietvertas papildu tulkošanas izmaksas, kas nepieciešamas pārejas periodā: lai veicinātu patentu informācijas pieejamību līdz laikam, kad būs pieejama kvalitatīva mašintulkošana, vienotā spēka Eiropas patentes, kas tika piešķirti franču vai vācu valodā, būs nepieciešams tulkot uz angļu valodu, un tos vienotā spēka Eiropas patentes, kas tika izsniegti angļu valodā, būs jātulko uz vēl vienu oficiālo Eiropas Savienības valodu.

Eiropas patenta aizsardzības iegūšana visu Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā pašlaik izmaksā apmēram 36 000 EUR (lielākā daļa izmaksas sastāda tulkošana un citas izmaksas, kas saistītas ar apstiprināšanu, piemēram, maksas nacionālajām patentu iestādēm un patentpilnvarotajiem).

12. Vai patenta pieteikums, tai skaitā patenta pretenzijas, ir jātulko?

Pieteikumu Eiropas patentam var iesniegt jebkurā valodā. Tomēr pieteicējam ir jāiesniedz pretenziju tulkojums angļu, franču vai vācu valodā (Eiropas Patentu iestādes oficiālās darba valodas), ja pieteikums netiek iesniegts vienā no šīm valodām.

Ņemot vērā to, ka Eiropas patenta pieteikumus var iesniegt jebkurā valodā, iesaistītās dalībvalstis ir uzticējušas Eiropas Patentu iestādei administrēt kompensācijas shēmu, saskaņā ar kuru pieteikumu iesniedzējiem, kuri Eiropas Patentu iestādei iesniedz patenta pieteikumus vienā no Savienības oficiālajām valodām, kas nav Eiropas Patentu iestādes oficiālā valoda, atlīdzina visas tulkošanas izmaksas, nepārsniedzot noteiktu lielumu. Minētā kompensācijas shēma ir pieejama tikai MVU, fiziskām personām, bezpeļņas organizācijām, universitātēm un publiskām pētniecības organizācijām, kuru dzīvesvieta vai galvenā uzņēmējdarbības vieta ir dalībvalstī.

Eiropas patents tiek piešķirts vienā no Eiropas Patentu iestādes oficiālajām valodām. Pirms piešķiršanas pieteicējam tiek prasīts iesniegt pretenzijas tulkojumu (pretenzija definē aizsardzības apjomu izgudrojumam, kuram tiek prasīta patentaizsardzība) citās divās oficiālajās Eiropas Patentu iestādes valodās.

Pārejas periodā, kas būs ne ilgāks par 12 gadiem, vienotā spēka Eiropas patenti, kas tika izsniegti franču vai vācu valodā, būs

jātulko angļu valodā, un tie patenti, kas piešķirti angļu valodā, būs jātulko vienā citā Eiropas Savienības oficiālajā valodā. Šos tulkojumus būs nepieciešams veikt līdz brīdim, kad kļūs pieejama kvalitatīva mašīntulkošana visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās, nodrošinot patentu informācijas pieejamību.

Plānots, ka kvalitatīvs mašīntulkotājs, kas bez maksas pieejams tiešsaistē, drīz tiks nodrošināts visās valodās. [Eiropas Patentu iestāde jau nodrošina mašīntulkošanas pakalpojumus](#) virknē valodu (starp angļu un dāņu, nīderlandiešu, vācu, somu, franču, grieķu, ungāru, itāļu, norvēģu, poļu, portugāļu, spāņu, zviedru, ķīniešu). 2014. gada beigās ir paredzams, ka pakalpojums būs pieejams 32 valodās, tajā skaitā visās Eiropas Savienības valodās un citās svarīgākajās valodās, piemēram, japāņu, korejiešu un krievu.

Mašīntulkošanas pakalpojums „Patent Translate” ir pieejams tīmekļa vietnē <http://www.epo.org/searching/free/patent-translate.html>.

13. Kā MVU var būt drošs, ka nepārkāpj kāda tiesības, ja patents nav tulkots viņu nacionālajā valodā?

Informācija par patentiem būs pieejama visās Eiropas Savienības valodās, ko nodrošinās kvalitatīvs mašīntulkotājs. Eiropas Patentu iestāde jau nodrošina mašīntulkošanas pakalpojumus 14 valodās (starp angļu un dāņu, nīderlandiešu, vācu, somu, franču, grieķu, ungāru, itāļu, norvēģu, poļu, portugāļu, spāņu, zviedru, ķīniešu). 2014. gada beigās ir paredzams, ka pakalpojums būs pieejams 32 valodās, tajā skaitā arī visās Eiropas Savienības valodās. Tas nodrošinās to, ka ikviens savā nacionālajā valodā bez maksas varēs iegūt informāciju ne tikai par tiem patentiem, kas apstiprināti attiecīgajā valstī, bet par visiem Eiropas patentiem.

Mašīntulkošanas pakalpojums „Patent Translate” ir pieejams tīmekļa vietnē <http://www.epo.org/searching/free/patent-translate.html>.

14. Kāda būs Vienotās patentu tiesas loma?

Vienotā patentu tiesa būs centralizēta patentu tiesa Vienotā spēka Eiropas patenta īstenošanā iesaistītajām dalībvalstīm.

Plānots, ka Vienotā patentu tiesa būs ekskluzīva jurisdikcija, īpaši attiecībā uz civilo tiesvedību saistībā ar „klasisko” Eiropas patentu un vienotā spēka Eiropas patentu tiesību pārkāpumiem un spēkā esamību. Tās pārziņā būs arī papildu aizsardzības sertifikāti, ko izsniedz produktiem, kas tiek aizsargāti ar Eiropas patentiem ar vai bez „vienotā spēka”.

Plānots, ka 7 gadu pārejas periodā prasības, kas attiecas uz „klasiskajiem” Eiropas patentiem bez vienotā spēka, kā arī papildu aizsardzības sertifikātiem, vēl varēs izskatīt nacionālajās tiesās, ja pirms prasību izskatīšanas Vienotajā patentu tiesā tās būs izslēgtas no Vienotās patentu tiesas jurisdikcijas.

Parīzē atradīsies Vienotās patentu tiesas centrālais birojs, patentu tiesas prezidenta birojs un reģistrs. Savukārt Londonā un Minhenē atradīsies Vienotās patentu tiesas specializētās nodaļas.

15. Kādas būs tiesas maksa?

Tiesas maksa tiks noteikta, kad tiks izveidota Vienotā patentu tiesa. Iesaistītās valstis ir vienojušās, ka maksu līmenis būs tāds, lai nodrošinātu pareizu līdzsvaru starp mērķi izveidot Vienoto patentu tiesu, kas darbojas uz pašfinansēšanās pamatiem, bet ievērojot tiesības uz tiesas pieejamību.

16. Vai jaunā sistēma var izraisīt sadrumstalotību?

Plānots, ka vienotā patentu pakete sadrumstalotību mazinās.

Lai arī vēlams visu Eiropas Savienības dalībvalstu iesaistīšanās, ņemot vērā atšķirīgos viedokļus dalībvalstu starpā, pagaidām tas

nav realizēts.

Pašreizējā situācija ir tāda, ka, lai iegūtu aizsardzību visā Eiropas Savienībā, ir nepieciešams apstiprināt piešķirto Eiropas patentu visās 27 Eiropas Savienības dalībvalstīs. Patentu tiesvedība teorētiski var tikt uzsākta visās šajās 27 dalībvalstīs vienlaicīgi, pat ja patents, iesaistītās puses un strīdus iemesls ir viens un tas pats. Turklāt, vairāku iespējamu patentu tiesvedību vietā noritēs tikai viens centralizēts tiesas process, kas ir būtiski, lai mazinātu sadrumstalotību.

17. Kāda būs Eiropas Savienības tiesas loma?

Eiropas Savienības tiesas loma paliek nemainīga.

Vienotā patentu tiesa būs visām iesaistītajām valstīm kopīga tiesa, un tā nodrošinās precīzu Eiropas Savienības normatīvā regulējuma piemērošanu un vienveidīgu interpretāciju tāpat kā jebkura nacionālā tiesa. Eiropas Savienības tiesas lēmumi būs saistoši Vienotajai patentu tiesai.

Tas nozīmē, ka Vienotajai patentu tiesai, ja nepieciešams, būs jāvēršas pie Eiropas Savienības tiesas saistībā par tiesību normu skaidrojumu, it īpaši attiecībā uz divām jaunajām regulām – [Eiropas Parlamenta un Padomes regulu \(ES\) Nr. 1257/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi](#), un [Padomes regulu \(ES\) Nr. 1260/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, ciktāl tas attiecas uz piemērojamo tulkošanas kārtību](#).

18. Vai jaunais vienotā patenta režīms veicinās to izgudrojumu patentēšanu, kuru komerciālā izmantošana varētu būt pretrunā ar sabiedrisko kārtību vai morāles principiem?

Patentspējas prasības vienotā spēka Eiropas patentam ir identiskas kā „klasiskajam” Eiropas patentam. Paredzamais regulējums par vienoto patentaizsardzību šos nosacījumus nemaina.

[Biotehnoloģijas direktīva](#), kas ir pilnībā integrēta Eiropas Patentu organizācijas juridiskajā ietvarā, tāpat apstiprina principu, ka izgudrojums, kura komerciālā izmantošana apdraud sabiedrisko kārtību (piemēram, cilvēku klonēšanas process) vai morāli, nav patentējams.

19. Vai jaunais vienotā spēka Eiropas patenta režīms veicinās datorprogrammu patentēšanu?

Patentspējas prasības vienotā spēka Eiropas patentam ir identiskas kā „klasiskajam” Eiropas patentam.

Attiecībā uz datorprogrammu patentspēju Eiropas Patentu konvencijas 52. panta otrā daļa nosaka, ka par patentējamiem izgudrojumiem neuzskata datorprogrammas. Tomēr patentēšana nav iespējama tikai attiecībā uz datorprogrammām „kā tādām” (as such).

Izgudrojums, kurš, piemēram, paredz datora, datortīkla vai citas programmējamas ierīces izmantošanu, kurā viena vai vairākas iezīmes pilnīgi vai daļēji tiek realizētas ar datorprogrammas palīdzību, (tā sauktais „datorizpildāmais izgudrojums”) ir patentējams, ja izgudrojums ir jauns, tam ir izgudrojuma līmenis un tas ir rūpnieciski izmantojams.

III. Likumdošanas process

20. Kad tiks piešķirts pirmais „vienotais patents” (vienotā spēka Eiropas patents)?

Vienotā patenta pakete sastāv no trim elementiem:

regulas, kas izveido vienotā spēkā Eiropas patentu [Eiropas Parlamenta un Padomes regula \(ES\) Nr. 1257/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi](#));

regulas, kas nosaka valodu režīmu, kas piemērojams vienotajam patentam ([Padomes regula \(ES\) Nr. 1260/2012 \(2012. gada 17. decembris\), ar ko īsteno ciešāku sadarbību attiecībā uz vienotas patentaizsardzības izveidi, ciktāl tas attiecas uz piemērojamo tulkošanas kārtību](#));

starptautiskas vienošanās starp dalībvalstīm, kas nosaka vienu specializētu patentu jurisdikciju (Vienotā patentu tiesa) [Vienotās patentu tiesas izveides nolīgums](#); skat. arī [Vienotās patentu tiesas izveides nolīguma ratifikācijas progress](#)).

Lai varētu sākt piemērot minētās regulas, ir nosacījums, lai spēkā būtu stājies starptautiskais nolīgums par Vienoto patentu tiesu, t.i. līgumu būtu ratificējušas vismaz 13 dalībvalstis (ieskaitot trīs valstis ar lielāko spēkā esošo Eiropas patentu skaitu, t.i., Francija, Vācija un Apvienotā Karaliste).

21. Kad stāsies spēkā starptautiskais nolīgums par Vienoto patentu tiesu?

Starptautiskais nolīgums par Vienoto patentu tiesu stāsies spēkā tad, kad to būs ratificējušas 13 dalībvalstis, ieskaitot trīs valstis ar augstāko spēkā esošo Eiropas patentu skaitu (Francija, Vācija, Apvienotā Karaliste).

Gadījumā, ja nolīgumu par Vienoto patentu tiesu nebūs ratificējušas visas ciešākajā sadarbībā iesaistītās Eiropas Savienības dalībvalstīs, starptautiskais nolīgums stāsies spēkā tikai tajās dalībvalstīs, kuras to būs ratificējušas.

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/vienota-speka-eiropas-patents>